

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput I

urn:nbn:de:bsz:31-97032

ADMIRANDA METEORORUM.

CAPUT I. DE EXHALATIONIBUS SUBTERRANEIS.

Exhalationes pro materia habent Meteorum. Sol & Sydera cætera illas eliciunt, ignisque subterraneus haud paucarum artificum. Nil de illis dicemus; harum salubres quasdam, quasdam noxias dari pluribus comprobari potest exemplis. Ad radices montis Trituli Halveati existunt aquæ, à quibus per quadraginta tres gradus, ad sudationis ascenditur locum: hujus verò longitudo tria passuum millia continet. Quo magis attolleris, magis calescit; minus, quo magis te demiseris. Ex membris hæc pituitam evocant, & capitis medentur destillationi. Iuxta calidas quæ ad paludem Agnani exiliunt, visitur Caldarium. Fossæ sunt cespitæ contactæ, & lapidibus amotis, calidus emittitur vapor, qui movet excipientibus sudorem. Ex lacu Campaniæ Averno, antequam sylvis quibus vestiabatur cæsis, ærem fecisset Agrippa perflabilem, adeo spissæ exhalationes prodibant, ut advolantibus avibus mors essent. Ad paludem Agnani in Italia mons est, in quo spelunca angusta, clementer deorsum vergit, longitudinem pedum octo continens. Solum ejus pede vel manu tentatum, reliquo sentitur calidius. Injectum animal, pestifero exanimat halitu, sensu & motu privat, statim si extraxeris: Vicinæ vero confestim injectum paludi, vitæ (mirum!) restituitur. *Camer. Cent. 7. Mirab. mem. 50.* In Ebúso Insula adeo exhalationes inficiunt terram, ut in collubratiam illatas, pestiferæ bestię ferre nequeant. In maximis Bajani frictiolis serobs est, cujus aqua tam calidos exhalat vapores, ut cera liquescente extinguantur candelæ; tam lethiferos, ut homines cor-

repti,

repti, mor
eciam spel
spiritu, ac
tonium der
habet ita m
pium valde
quidem tar
quæ nebul
solum vix
Septa, ær
non flaver
confestim
mortui e
scribente
ris specus
Soli Eum
Scalig. Ex

D E

De C

Cometæ
Cæc ad
Perpetui qu
Mercurii int
nonnullis
in æthereis
quæ postqu
lis, extrem
facetur ignor
fiat tandem
evanuisse vete
Æquivocos q
prentæ region

METEORORUM. 99

repti, mortui repente concidunt. Apud Babylonem est etiam spelunca, ex cujus ore tam pestilens emittitur spiritus, ut omnia, quæ eum hauriunt, interimat. Plutonium denique exiguo in colle montosæ regionis, os habet ita moderatum, ut hominem capere possit, ipsum valde profundum. Cingitur Septis quadratis, & quidem tantis, quanta dimidium ambiant jugerum; quæ nebulosæ & crassæ caliginis adeo plena sunt, ut solum vix cerni possit. Eos qui circa appropinquant ad Septa, aër non lædit, utpote purus ab ea caligine, cum non flaverint venti. Animanti verò intra eunti mors confestim parata est. Tauri etiam introducti cadunt, mortui extrahuntur. Ad Hierapolim denique Syriæ, scribente *Dione in vita Trajani*, est tetri ac lethalis odoris specus. Quicquid eum animantium haurit, interit. Soli Eunuchi maleficii illius & noxæ sunt expertes. *Scalig. Exerc. 277. sect. 4.*

CAPUT II.

DE COMETIS.

ARTICULUS I.

De Cometarum natura & quantitate.

Cometarum ortus & natura variè sapientes torfit; nec adhuc inventum iudicium, quod videretur. Perpetui quibusdam videntur; circa Solem, Veneris & Mercurii instar volvi, plerumque latere: de novo creati nonnullis, nec in sublunaribus cathedram figere, sed in æthereis. Illustrium mentes iudicavit Democritus, quæ postquam innumerabilibus in terris viguere seculis, extremos obituræ peragunt Triumphos. *Bodinus* fateatur ignorantiam: huic tamen accedit, inque stellas fixas tandem abire innuit. Causa. Omnes sine occasa evanuisse veteribus cognitum. Duplices alii posuere, Æquivocos qui in æthere confedere; Veros qui de supremæ regionis prædicavere suggestu. Quicquid sit,